

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Petri Chrysologi Archiepiscopi Ravennatis, viri
eruditissimi atque sanctissimi, Sermones In Evangelia De
Dominicis & festis aliquot solemnioribus totius anni,
insignes & peruetusti**

Petrus <Chrysologus>

Lvgdvni, 1623

De generatione Christi, Sermo CXLV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50232)

hic qui non de Euangelij fide acceperit codicillos, ibi æternarum infulas non habebit dignitatum. Ergo si delectat militia, si volumus semper militare, arripiamus arma Christi, vigilemus, sobrij simus, vincamus diabolum, prosternamus vitia, vt possimus accipere præmia pariter, & coronas ab ipso Domino nostro Iesu Christo, qui cum Deo patre regnat nunc & semper, & per omnia sæcula sæculorum. Amen.

De generatione Christi, Sermo CXLV.

Avdituri estis hodie fratres, quemadmodam nobis beatus Euangelista generationis Christi retulit sacramentum. *Christi, inquit, generatio sic erat: Cum esset desponsata mater eius Maria Ioseph, antequam conuenirent, inuenta est in utero habens de Spiritu sancto: Ioseph autem vir eius cum esset iustus, & nollet eam traducere, voluit occulte dimittere eam.* Et quomodo iustus, qui conceptum sponsæ duxit non discutere? Suspecti non exquirunt causam pudoris, coniugij famam non vindicat, sed requirit? *Voluit occulte dimittere eam.* Hoc pio magis videtur conuenire, quam iusto, sed humano iudicio, non diuino. Penes Deum neque pietas sine iustitia est, neque sine pietate iustitia: cælesti sensu sine bonitate æquitas, sine æquitate bonitas non habetur. Virtutes si separatae fuerint, dilabuntur, æquitas sine bonitate sauitia est, & iustitia sine pietate crudelitas. Ioseph ergo merito iustus, quia pius: & pius, quia iustus. Denique dum pietatem cogitat crudelitate caruit: dum causam téperat, iudicium custodiuit, dum vindictam differt, crimen euasit: dum refugit accusatorem, fugit sententiam. Æstuabat animus sanctus negocij nouitate perculsus, stabat sponsa præ-

sa prægnaus, sed virgo: stabat plena pignore, sed non vacua pudore: stabat de conceptu sollicita, sed de integritate secura: stabat veltita materno munere, sed non honore virginitatis exclusa. Sponsus quid faceret ad ista? Accusaret de crimine? Sed erat ipse innocentiae testis. Culpam diceret? Sed erat ipse cultus pudoris. Vrgeret adulterium? Sed erat ipse virginitatis assertor. Quid faceret ad ista? Cogitat dimittere, quia non poterat vel foris prodere, vel intus quod euenerat, continere. Cogitat dimittere, & dicit Deo totum, quia quod homini diceret, non habebat. Et nos fratres, quoties res turbat, fallit species, facit color negotij interna nescire, declinemus iudicium, subtrahamus vindictam, sententiam fugiamus, dicamus Deo totum, ne dum facile innocentum forte gestimus in poenam, ipsi nobis noxiam sententiā proferamus, dicente Domino: In quo iudicio iudicaueritis, iudicabitur de vobis. Certe si nos tacuerimus, clamabit Deus: respondebit Angelus, qui Ioseph, ne innocentiam defereret, sic praeuenit, *Ioseph, inquit, fili David, noli timere accipere Mariam coniugem tuam: quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto est. Pariet autem filium, & vocabis nomen eius Iesum: ipse enim saluum faciet populum suum a peccatis eorum.* Ioseph fili David: Videtis fratres, in persona genus vocari, videtis in vno totam prosapiam nuncupari, videtis in Ioseph seriem Davidici stemmatis iam citari, *Ioseph fili David.* Tricesima octaua generatione natus, quomodo David filius dicitur, nisi quia generis aperitur arcanum, fides promissionis impletur, superna conceptio coelestis partus virginea iam signatur in carne? *Ioseph fili David.* Tali voce ad David prolata fuerat promissio Dei patris. Iurauit Dominus David veritatem, & non frustrabitur eum,

Mat. 1.

Psal. 131.

li de

de fructu ventris tui ponam super sedem tuam.
 Psa. 105. Quod factum quidem tali gloriatur in cantico: Dixit
 Dominus Domino meo, sede à dextris meis. De fru-
 ctu ventris tui, bene fructus ventris tui, bene de utero:
 quia coelestis hospes, supernus habitator, sic in ute-
 ri descendit hospitium, ut corporis claustra nesciret:
 sic de habitaculo ventris exiit, ut virginalis ianua
 non pateret & impleret illud quod cantatur in Can-
 tico Canticorum: Hortus clausus soror mea sponsa:
 hortus clausus, fons signatus. *Ioseph fili David, noli ti-*

Cant. 5.

mere. Sponsæ causa sponsus ne timeat admonetur:
 & vere pius animus dum compatitur, plus pauescit.
Ioseph fili David, noli timere. Ne qui de conscientia
 securus sis, de sacramenti cognitione succumbas.
Ioseph fili David, noli timere. Quam vides virtus est
 ista, non crimen: hic non humanus lapsus est, sed
 est diuinus illapsus: hic præmium est, non reatus: hic
 incrementum cœli est, non corporis detrimentum:
 hic non est proditio personæ, iudicis est secretum:
 hic palma cognitoris est, non supplicij pœna, hic ho-
 minis furtum non est, thesaurus est Dei: hic non est
 mortis causa, sed vitæ. Et ideo noli timere, quia quæ
 vitam parturit, non meretur occidi, *Ioseph fili David,*
noli timere Mariam coniugem tuam accipere. Sponsam
 vocari coniugem legis est hoc diuinæ, sicut ergo ma-
 nente virginitate mater est, ita coniunx dicitur pu-
 dore permanente. *Ioseph fili David, noli timere acci-*

Id est, ho-
 minem
 parien-
 tem,
 Christi-
 param,
 Deipa-
 ram.

pere Mariam coniugem tuam: quod enim in ea natum
est, de Spiritu sancto est. Veniant, audiant, qui requirunt,
 quis sit quem Maria genuit. *Quod in ea natum est, de*
Spiritu sancto est. Veniant, audiant, qui Græco turbine
 Latinam nubilare nesciunt puritatem, ἀρρωστοτόκον,
 χεῖροτόκον: ut θεοτόκον tollerēt, blasphemātes. *Quod in ea*
natum est, de Spiritu sancto est. Et quod de Spiritu san-
 cto

Et natum est, spiritus est, quia Deus spiritus est:
 Quid ergo requiris, quis est qui de Spiritu sancto na-
 tus est, cum tibi quia Deus est, Deus ipse respon-
 deat: cum te Ioannes increpet, qui dicit: In princi-
 pio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus
 erat verbum, & verbum Deus caro factum est, & habi-
 tauit in nobis, & vidimus gloriam eius. Ioannes vidit
 gloriam, respicit infidelis iniuriam. *Quod in ea natum
 est, de Spiritu sancto est.* Et vidimus gloriam eius; cuius
 eius? qui natus est de Spiritu sancto, eius qui ver-
 bum caro factum est, & habitauit in nobis. *Quod in
 ea natum est, de Spiritu sancto est.* Virgo concepit: sed
 de spiritu: virgo parturit, sed eum quem prædixit I-
 saias. Ecce virgo in utero accipiet, & pariet filium, &
 vocabunt nomen eius Emanuel, quod interpretatur
 nobiscum Deus. Nobiscum Deus, cum illis homo.
 Et maledictus homo, qui spem ponit in homine.
 Audiant qui requirunt, quis est qui natus est de Ma-
 ria? *Paries filium, inquit Angelus, & vocabis nomen eius
 Iesum.* Quare Iesum? Apostolus dicit: Vt in nomine
 Iesu omne genu flectatur, cœlestium, terrestrium, &
 infernorum: & tu quis sit Iesus, dolosus cognitor nunc
 requiris? Omnis iam lingua confitetur? quia Do-
 minus Iesus in gloria est Dei patris, & tu adhuc in-
 quiris, quis est Iesus. *Paries filium, & vocabis nomen eius
 Iesum: ipse enim saluum faciet populum suum.* Non alte-
 rius saluum faciet. Vnde? *A peccatis eorum.* Esse Deum,
 qui peccata donat, si Christianis non credis, crede
 infidelissime vel Iudæis dicentibus: Cum sis homo,
 facis te ipsum Deum. Quis potest peccata dimitte-
 re, nisi solus Deus: Illi eum negabant Deum, qui
 eum peccata dimittere non credebant: tu ab eo pec-
 cata dimitti credis, & Deum dubitas confiteri?
 Verbum caro factum est, ut hominis caro promoue-

Ioan. 3.

& 4.

Ioan. 1.

Isai. 7.

Mat. 1.

Hie. 17.

Phil. 2.

Ioan. 10.

Mar. 2.

retur in gloriam Dei, non ut Deus in carnis vertere-
 tur iniuriam, sicut dicit Apostolus: Qui se iungit
 1. Cor. 6. Domino, vnus spiritus est. Et quomodo non, quan-
 do se iungit Deus homini, vnus est Deus? Humanæ
 Chrysolo- leges intra triginta annos litigiosas omnes interi-
 gi atas. munt quæstiones, & Christus circa quingentos annos
 natiuitatis suæ causas præstat: ortus sui lites patitur:
 status sui sustinet quæstiones? Hæretice, desine iudi-
 care iudicem tuum, & adora in cœlis Deum, quem
 Mat. 2. Deum magus adorauit in terris.

De eadem, Sermo CXLVI.

QVoties transcurtis anni metis dies dominicæ na-
 tiuitatis aduentat, & virginei partus fulgor to-
 to orbe diffunditur flammeo corusco, voluntatis non
 pauoris est quod tacemus. Quæ mens in ipso ortu
 diuini regis obiicere se præsumat? Solis radij cum e-
 rumpunt, visus hebetatur humanus, radiante Deo,
 quomodo non totus animorum sauciatur aspectus?
 Reparatis ergo sensibus noui luminis post stuporem,
 tempus est quo iam nobis per carnem ipsius diuini-
 tatis visu generationis Christi cōtemplemur arcana.
Christi, inquit Euangelista? generatio sic erat. Fratres, si
 volumus intelligere quæ dicuntur, diuina verba mo-
 dis non pensemus humanis: seponendus est humanus
 sensus, vbi totum quod dicitur est, diuinum. Sic Chri-
 stus quod nascitur, non est consuetudo, sed signum:
 non est natura, sed virtus: non ordo est, sed potestas:
 & est cœleste miraculum, ratio non humana. Hic
 mundana scientia quid capiet: hic carnis intelligen-
 tia quid requireret? *Christi, inquit, generatio sic erat.* Non
 dixit sic facta est, sed sic erat: quia Christi generatio
 erat apud patrem, quando generabatur ex matre.
 Quod erat, semper erat: quod factū est, hoc reddeba-
 tur: